

Terapi-/vårdhund

Dokumentnamn	Terapi-/vårdhund	Dokumenttyp Riktlinje	
Fastställd av	Birgitta Nilsson Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS	Datum 2018-06-18	Diarienummer SOC2018-000161-003
Dokumentansvarig	Annelie Hultin Arbetsterapeut/Hundförare	Version 1.0	Senast reviderad Giltig t o m 2020-05-31
Dokumentinformation	Riktlinje för arbete med terapi-/vårdhund		
Dokumentet gäller för	Socialförvaltningens verksamheter särskilt boende, hemtjänst och omsorg om funktionshindrade		
Annan information	Ersätter Rutin Vårdhundsteam, 2015-10-01		

Terapihund/vårdhund är en typ av tjänstehund som tillsammans med sin förare ger stöd till människor inom vård, skola och omsorg.

Djur har viktiga hälsobefrämjande egenskaper och påverkar människans hälsa och livskvalitet på ett positivt sätt. För att det ska vara möjligt att ha sällskapsdjur inom vården krävs tydliga rutiner och riktlinjer för hur djuren ska handhas. Problem som kan uppstå handlar ofta om hygien, allergier och rädsla.

En terapihund/vårdhund arbetar för att öka patientens, klientens eller elevens motivation, välbefinnande och hälsa. En terapihund/vårdhund arbetar med fysisk, psykisk, social och kognitiv träning. En vård-/terapihund är undantagslöst trygg, förutsägbar och pålitlig när den arbetar bland patienter med sin förare.

Terapi- och vårdhundar användas som en del i en behandling, träning eller för social samvaro inom vård- och omsorgsverksamheter. Många människor upplever det som positivt att ha kontakt med hundar. Hundar används framförallt inom äldreomsorgen som en del i behandling, träning eller för social samvaro. Det handlar om att ta vara på de positiva effekter som hundar kan bidra till inom vård och omsorg. Just därför är det angeläget att hundar används under kontrollerade former och att de verksamhetsansvariga följer de regelverk som finns.

Terapi- och vårdhundar hör till gruppen sociala tjänstehundar.

1 Definitioner

Insatser med stöd av terapi-/vårdhund kan genomföras på i huvudsak två olika sätt.

1.1 HAA – Hund Assisterad Aktivitet

En aktivitet där terapi-/vårdhund finns med i ett socialt sammanhang med de boende, för att sätta guldkant i tillvaron.

1.2 HAI – Hund Assisterad Intervention

Terapi-/vårdhund ska fungera som verktyg i en individanpassad aktivitet. Aktiviteten ingår i en vårdplan och planeras av legitimerad personal.

2 Syfte

Terapi-/vårdhund ska fungera som komplement till ordinarie insatser inom omvårdnaden och rehabiliteringen.

3 Genomförande av besök

1. Ett vårdbehov uppmärksammas hos en boende.
2. Behovet rapporteras till legitimerad personal som skriver remiss via journalsystemet på insatser med vård-/terapihund. Behov initieras även av aktivitetsledare på särskilda boende för äldre.
3. Ordinatören bedömer behovet med hjälp av validerade instrument och beskriver därefter insatserna i en vårdplan (problem, mål, åtgärd)
4. Hundteamet (terapi-/vårdhund med förare) genomför insatsen enligt vårdplanen.
5. Ordinatören dokumenterar resultatet av insatserna i vårdplanen utifrån validerade instrument.
6. Utvärdering sker efter avslutad träningsperiod och beslut fattas om och i så fall hur vård-/terapihundsarbetet ska fortsätta.

4 Ansvar

Hundteamet består av terapi-/vårdhund och förare. Teamet har med godkänt betyg genomgått teoretisk och praktisk utbildning samt ett praktiskt och teoretiskt prov, allt enligt svensk standard för att säkerställa lämplighet och kompetens för att arbeta med brukargrupper inom vård och omsorg.

4.1 Enhetschefens ansvar att

- kontrollera att terapi-/vårdhund och förare har godkänd utbildning.
- godkänna att hundteamet arbetar på enheten.
- riktlinjer och rutiner för hundteamet är kända av all personal och andra som berörs.

- anhöriga och ny personal får information om att hundteamet arbetar på enheten.

4.2 Hundförarens ansvar i samverkan med arbetsgivaren

- att terapi-/vårdhunden genomgår veterinärbesiktning och vaccineras enligt svenska regler, att träckprov tas och att avmaskning utförs vid behov. Veterinärbesiktningen betalas av arbetsgivaren och vaccineringen av hundföraren. Vid skada på vård-/terapihunden som uppstår i tjänsten betalar arbetsgivaren självriskan.
- att hunden har en relevant tjänstehundsförsäkring. Försäkringen betalas av hundföraren.
- att redskap för hundens skötsel finns kam, borste, klotång m.m. är hundförarens ansvar. Arbetsgivaren betalar för schampo/balsam.
- att material/redskap som används i arbetet med vård-/terapihunden rengörs regelbundet. Materialen ska tåla maskintvätt 60 grader eller desinfekteras.
- att hundgodis som används i arbetet med vård-/terpihunden betalas av arbetsgivaren.
- att terapi-/vårdhunden är rastad, badad och borstad samt att klor är klippta och filade innan besök på enheten.
- att terapi-/vårdhundens tassar och päls är avtorkade innan besöket på enheten för att minimera nedsmutsning och allergirisk.
- att terapi-/vårdhunden inte kommer åt eller kommer i kontakt med ytor där livsmedel hanteras.
- att terapi-/vårdhund inte vistas i tvättstugor, hygienutrymmen, läkemedelsrum och förråd.
- att skylt sätts upp på dörren till lägenheten när terapi-/vårdhunden tjänstgör i någons bostad.

4.3 Hundföraren ska

- vara utbildad till terapi-/vårdhundsförare.
- hålla sig uppdaterad om utveckling inom HAA och HAI.
- arbeta under tystnadsplikt och i alla kontakter visa respekt för berördas integritet.
- vända sig till Hundens hus, Sundsvall/Vårdhundskolan för rådgivning om frågor från personal, brukare eller anhöriga inte är möjliga att besvara.
- främja och vårda sin hunds hälsa och välbefinnande.
- vid incidenter och avvikelser där vård-/terapihunden är inblandad rapportera detta enligt gällande rutiner för avvikelshantering. Under rubriken ”incidenthantering” finns ytterligare information.
- inhämta tydligt samtycke från brukare för fotografering.

4.4 Terapi-/vårdhund ska

- vara testad och godkänd enligt krav i svensk standard för vård-/terapihundar.
- alltid föras kopplad med undantag för kontrollerade gruppaktiviteter i ett slutet rum.
- genomgå årliga hälsoundersökningar hos legitimerad veterinär.
- vara fri från infektioner och parasiter. Kroppskostymen ska vara hel.
- genomgå träckprov och vid behov avmaskas samt vaccineras enligt rekommendationer i Sverige.
- inte tjänstgöra under löppperiod eller vid sjukdom.
- inte tjänstgöra på enheten om annan hund vistas där samtidigt.

5 Hygien och säkerhet

- Hundteamet ska följa enhetens hygienrutiner.
- Ansvarig sjuksköterska på enheten ansvarar för att informera om det finns smittsamma infektioner på enheten. Hundteamet ska inte arbeta under sådana omständigheter.
- Brukare som bär smittsamma sjukdomar ska inte ha kontakt med vård-/terapihunden.
- Brukarens händer ska desinfekteras före och efter besök med vård-/terapihund.
- Om hunden behöver dricka vatten under besöket ansvara hundföraren för att ta med sig vattenskål och rengöra den på kontoret.
- Hundföraren ansvarar för städning av gemensamhetsutrymme där aktivitet med vård-/terapihund utförs.

5.1 Allergier

- Om det finns boenden på enheten med känd pälsdjursallergi ska hundteamet informeras om detta. Annan lokal ska då användas. God handhygien samt borttagande av hundhår utförs av hundföraren innan den boende återvänder till avdelningen.
- Om personalen är allergisk mot pälsdjur ska hundteamet informeras om detta. Annan lokal ska då användas.
- Om anhörig är närvarande vid terapi-/vårdhundsbesöket och har känd pälsdjursallergi eller visar symptom på pälsdjursallergi ska besök av terapi-/vårdhund genomföras i annan lokal.

5.2 Rädsla

Om personal, boenden eller anhörig känner rädsla för hund ska hundteamet informeras om detta. Besök med terapi-/vårdhund genomförs då i annan lokal.

5.3 Incidenthantering

- Om personal, boende eller anhörig skadas eller riskeras att skadas av vård-/terapihunden ska gällande riktlinje för avvikelshantering användas. Eventuella skador på personal skadeanmäls enligt separat rutin.
- Vid incident avslutas terapi-/vårdhundbesöket omedelbart.
- Hundföraren ska informera Hundens hus, Sundsvall/Vårdhundskolan senast dagen efter incidenten.
- Samtliga incidenter ska utvärderas och återföras till verksamheten.

6 Referenser

Hundar i vård och omsorg –vägledning till gällande regelverk

<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19493/2014-8-7.pdf>

Checklista för arbete med hund inom vård och omsorg – allergi, Astma och allergiförbundet

<https://astmaoallergiforbundet.se/wp-content/uploads/2016/09/Checklista-f--r-allergi-mot-hund-i-v--rd-och-omsorg-151117.pdf>

Djur i vården, Vårdhygienska rekommendationer

https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/static.wm3.se/sites/16/media/162780_Djur_i_v%C3%A5rden_slutversion_170828.pdf?1505641696

Hundar i vård och omsorg - Vägledning till praktiskt arbete

<http://www.svf.se/Documents/Annonser/hundar%20i%20v%c3%a5rd%20o%20omsorg%20-%20webb.pdf>